



LEHDISTÖTIEDOTE nro 163/23

Luxemburgissa 26.10.2023

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-670/22 | Staatsanwaltschaft Berlin (EncroChat)

Julkisasiamies Ćapeta: Yleinen syyttäjä voi antaa eurooppalaisen tutkintamääräyksen sellaisten todisteiden toimittamiseksi, jotka on jo hankittu toisessa jäsenvaltiossa

Tämä pätee siinä tapauksessa, että yleinen syyttäjä voi kansallisen lainsäädännön mukaan määrätä todisteiden toimittamisesta vastaavassa kansallisessa tapauksessa. Tällaisessa tapauksessa eurooppalaisen tutkintamääräyksen antava viranomainen ei voi arvioida, onko kyseisten todisteiden hankkiminen lainmukaista täytäntöönpaneuvassa jäsenvaltiossa

EncroChat oli salattu sähköinen viestintäverkko, joka tarjosi käyttäjilleen lähes täydellisen anonymiteetin: laitteella ei ollut kameraa, mikrofonia, GPS:ää tai USB-porttia; viestit pystyttiin poistamaan automaattisesti, ja käyttämällä erityistä PIN-koodia tai syöttämällä väärän salasanan peräkkäin käyttäjien oli mahdollista poistaa välittömästi kaikki laitteessa olevat tiedot. Ranskan ja Alankomaiden yhteisoperaatiossa kehitettiin troijalainen ohjelmisto, joka asennettiin simuloidun päivityksen avulla päätelaitteisiin. Tietojen sieppaaminen vaikutti EncroChatin käyttäjiin 122 maassa, myös noin 4 600 käyttäjään Saksassa. Saksalainen syyttäjänvirasto antoi useita eurooppalaisia tutkintamääräyksiä, joiden tavoitteena oli telekuuntelutietojen käyttäminen rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin liittyi epäily siitä, että henkilöt, joita ei vielä ollut tunnistettu ja joiden epäiltiin kuuluvan järjestäytyneeseen rikollisryhmään, olivat syyllistyneet huumausaineiden laittomaan kauppaan. Ranskalainen rikosasioiden tuomioistuin hyväksyi eurooppalaiset tutkintamääräykset ja toimitti pyydetty tiedot. Saksalainen syyttäjänvirasto suoritti tutkinnat yksittäisten EncroChat-käyttäjien osalta. Käsiteltävässä asiassa vastaajana olevaa henkilöä vastaan nostettiin syyte Ranskasta saatujen todisteiden perusteella.

Sieppattujen EncroChat-tietojen perusteella annetuista tuomioista tehtyjen valitusten vaikutukset ovat ulottuneet eurooppalaisiin ylimmänasteisiin tuomioistuimiin saakka, eikä unionin tuomioistuin ole tässä suhteessa poikkeus. Saksalainen alueellinen alioikeus, jossa rikosoikeudellinen menettely on vireillä, on kysynyt unionin tuomioistuimelta, annettiinko kyseessä olevat eurooppalaiset tutkintamääräykset eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin¹ vastaisesti.

Tämänpäiväisessä ratkaisuehdotuksessa julkisasiamies Tamara Ćapeta muistuttaa, että eurooppalainen tutkintamääräys voidaan antaa vain, jos siinä tarkoitettu tutkintatoimenpide olisi voitu määrätä samoin edellytyksin vastaavassa kansallisessa tapauksessa. Käsiteltävässä asiassa vastaava kansallinen tapaus on sellainen, jossa todisteita toimitetaan yhdestä rikosoikeudellisesta menettelystä toiseen Saksan sisällä. Koska eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetussa direktiivissä sallitaan se, että määrättyssä asiassa toimivaltainen yleinen syyttäjä antaa eurooppalaisen tutkintamääräyksen, ja koska Saksan lainsäädännössä ei nähtävästi vaadita, että tuomioistuin antaa luvan vastaavaan todisteiden toimittamiseen maan sisällä, julkisasiamies katsoo, että **saksalaisella yleisellä syyttäjällä oli toimivalta antaa kyseessä olevat eurooppalaiset tutkintamääräykset. Unionin oikeudessa ei toisin sanoen edellytetä, että tuomari antaa tällaiset eurooppalaiset tutkintamääräykset.**

Julkisasiamies katsoo myös, että koska Ranskan tuomioistuimet antoivat luvan telekuunteluun, Saksan

viranomaisten **olisi annettava tälle menettelyvaiheelle sama arvo kuin se, jonka ne antaisivat sille kansallisesti**. Näin on, vaikka saksalainen tuomioistuin päättäisikin yksittäistapauksessa toisin.

Lopuksi todetaan, että todisteiden, jotka on mahdollisesti saatu unionin oikeuden vastaisesti, hyväksyttävyyys on kansallisen oikeuden, jossa on noudatettava unionin oikeusjärjestyksessä taattuja perusoikeuksia, alaan kuuluva asia.

HUOMAUTUS: Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta. Julkisasiamies toimii tehtävässään riippumattomasti ja esittää unionin tuomioistuimelle oikeudellisen ratkaisun käsiteltävänä olevasta asiasta. Unionin tuomioistuin siirtää asian päätösharkintaan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Ratkaisuehdotus](#) julkaistaan kokonaisuudessaan CURIA-sivustolla ratkaisuehdotuksen antamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 43033127

Kuvia ratkaisuehdotuksen antamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 22964106

Pysykää kuulolla!



¹ Rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä 3.4.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2014/41/EU](#).